

EXPOSICIÓ EL MÓN I UN LLIBRE: DE L'ESCRIPTOR AL LECTOR
Palau Moja. Barcelona, 19/4 - 23/6/2007

ELS CAMINS DEL LLIBRE

Més enllà de l'escriptor

El llibre modern comença amb Manuzio, Estienne, Plantin o Elzevier, llibreters-editors del Renaixement. Són savis humanistes que creen, produeixen i difonen el llibre. Exploren totes les possibilitats de la impremta de Gutenberg. Seleccionen textos que, sovint, ells mateixos tradueixen del llatí o del grec. Tenen cura de la manufactura del paper i de la confecció dels punxons, vigilen la feina dels caixistes i envien els plecs en brut, sense enquadrar, als seus companys de Venècia, Anvers, Lió, Basilea, Colònia o Barcelona.

No serà fins a mitjan segle XIX que la feina de l'editor, la de l'impressor i la del llibreter esdevindran oficis diferenciats.

Si darrere d'una obra literària hi pot haver un home sol, l'autor, darrere l'objecte llibre hi ha diversos professionals que fan de l'establiment del text i de la seva materialització una construcció col·lectiva. Són un estol de figures sovint silencioses però essencials per garantir el futur del projecte.

La solitud de l'escriptor

Qui és l'escriptor? Algú, potser un geni, que ha decidit abandonar-ho tot per dedicar-se a escriure? O una persona com qualsevol altra, que ha fet de l'exercici de posar paraules a les coses només una professió? Què decideix la sort de l'escriptor? El talent, l'estudi, bones crítiques, bons lectors... són determinants? Ho són, quan l'escriptor es debat sol entre la seva imaginació i la pàgina en blanc?

L'ampolla llançada al mar

L'escriptor ha posat el punt final al seu text. Què farà, ara, per no deixar-lo dormir fins a la fi dels temps al fons d'un calaix?

Comença una dura travessia d'editor en editor. Les respostes triguen, i quan n'hi ha solen ser negatives. Es demana si provar sort en algun concurs. Comença pels certàmens locals, fins que cau en la temptació de presentar-se a algun dels premis grossos.

Tantes anades i vingudes li permetran començar-se a relacionar amb el món literari, fer-hi amics, trobar fins i tot qui l'apadrini davant algun editor.

I potser un dia s'esdevé el miracle: algú ha trobat a la platja la seva ampolla llançada al mar.

«Quan dono per acabats els meus textos, després d'haver-los revisat fins al límit de la meua capacitat d'autoexigència, sempre em sento neguitós davant la perspectiva de l'edició. Penso que, un cop convertits en productes que són el resultat d'un minuciós procés industrial, el fet que arribin o no arribin al lector en condicions òptimes depèn d'uns quants factors —entre d'altres, una adequada distribució—, però, fonamentalment, del prestigi de la col·lecció en què s'inclouen i, dins aquest context, de la imatge externa que els identificarà. Així que... acostumo a opinar sobre la tipografia i exigeixo que em consultin el disseny gràfic de la coberta. Intento, aleshores, imaginar el llibre a l'aparador d'una llibreria o en un taulell ple de tota mena de novetats. Com hi destacarà? Serà per l'elegància de línia, per l'austeritat, per un concepte original? O, potser —em dic horroritzat— passarà inadvertit per ser vulgar enmig de l'obscena vulgaritat que impera?» Robert Saladrigas

«Recullo avui un exemplar d'*Un camí amb Eva* a les Edicions 62 per tal de restablir el text primitiu. Hi ha vuitanta "esmenes" de censura. A cops, una escena quedava coixa i em va caldre rescriure-la per assegurar la continuïtat. I ara, en donar-hi un primer cop d'ull tinc la sorpresa de trobar-me amb un fragment d'aquesta segona versió que em sembla ben superior a l'original, o sigui que, ves per on, la censura em va forçar a fer-ho millor!» Manuel de Pedrolo

Les màscares de l'escriptor

Amagar la identitat per protegir la vida privada, per construir un personatge, per tenir més veus...

Caterina Albert	<i>Víctor Català</i>	Aurore Dupin	<i>George Sand</i>
Joan Oliver	<i>Pere Quart</i>	Henri Beyle	<i>Stendhal</i>
Avel·lí Artís-Gener	<i>Tísner</i>	Pep Albanell	<i>Joles Sennell</i>
Agustí Calvet	<i>Gaziel</i>	Miquel Creus i	<i>Miquel Desclot</i>
Mohammed Moulessehoul	<i>Yasmína Khadra</i>	Muñoz	...
		...	

«Desitjo també seguir usant el pseudònim, encara que aquest no m'amaga ja tant en absolut com jo desitjava. Ja sé que la flaquesa d'escriure no és cap pecat i per això no em faria res que les persones de formalitat i enteniment me'l coneguessin. Però la gran multitud ineducada i grollera, a la dona que escriu, la despulla de seguida de la qualitat de dona de sa casa (que a mi m'agrada tant) i la converteix en una mena de gallinarsot o d'amazona: en una mena d'ésser estrany que tira contra el corrent i el sentit

comú; i, francament, com trobo que no val la pena de sotmetre's al judici d'aqueixa multitud plena d'estúpids prejudicis, desitjo conservar l'anònim per lliurar-me d'ella.» Caterina Albert (*Víctor Català*)